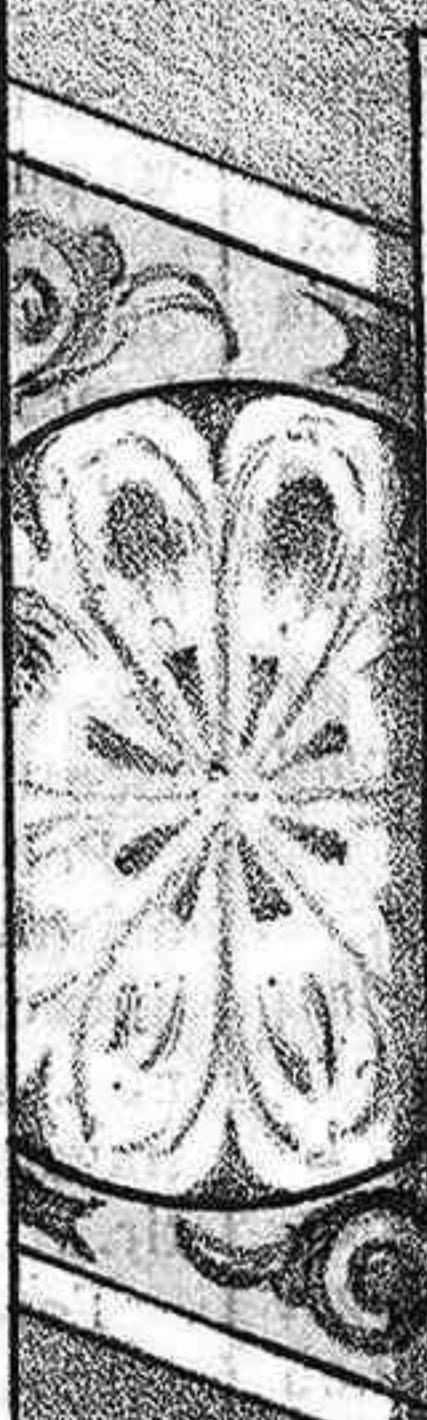

Any XI

Barcelona 15 de Decembre de 1898

Son dos nenes de mistó
qu' al mes fret fan engresca;
si la primera bé vá,
la segona no es pitjó.
Forman part d' un gran serrallo,
mes nutrit que 'l del sultán,
y totas plegadas van
a uns preus mòdichs... qu' ara 'm callo.

Ellas dós y sas amigas
se venen, pero aixó si,
'l que las compra pot di
que ja ha acabat las fatigas.
Perque encar que sembli estrany,
lectors meus, los asseguro,
que d' un rat en fan un duro:
son dos cromos de l' Estany.
Cromos felicitació
que treuen d' un compromis...
Sant Ramón, n.º 6
los en donarán rahó.

De dijous á dijous

XXVII. XXVIII. XXIX.

ERA un dissapte, dia de la Santa creu, segons els obrers. Lo sol de un jorn d' hivern ab honors primaverals, brillava esplendent, com á mitj curs de sa carrera. Las donas dels travalladors, las mares y las filles de 'ls humils brigadas convergian per distints camins cap al carrer Major de Gracia ab los cistellets de la virosta respectiva. Dintre poca estona los rellotjes de la ex-vila, anavan á senyalar mitj dia y la fonda *zanja* anava á quedar deserta de formigas humanas; los taups del Ajuntament barceloní anavan á refer sos fatigats músculs ab lo migrat dinar que 'ls podia proporcionar son jornal, mes migrat encare.

En una paraula; faltavan vint minuts, pera que 'ls obrers que s' afanyavan en la *Cloaca colectora* de la ex-vila, sentíssin tocar l' hora de dinar.

*

D' improvís s' ohi un soroll fondo, mes pañorós, com un terratrémol llunyà. A'n aquest seguí, un imponent burgit de commoció popular, compost de xiscles, alaríts, corredissas, pitos y crits d' aussili.

La gent del poble s' arremoliná entorn de la *zanja*. Los dependents del municipi corregueren, los balcons se poblaren d' espectadors y las botigas quedaren desertas.

¿Qu' havia succehit?... Lo de costúm... Un accident del travall. Una ensolciada del terreno; una canyeria esboitzada que seu esllavissar alguns centenars de metres cúbichs de terra, mal continguts á un costat de la *zanja*, soterrant en sa cayguda algunas dotzenes de travalladors, d'aquell travalladors que mitja hora després, asseguts al solet d' hivern haurian vuydat ab lo millor apetit, lo contingut de 'ls cistells, que aquellas esposas ó mares 'ls hi portavan per cent camins diferents.

**

Lo salvament fou penós y pròdich en esgarrísans. Res mes horrible que la lluya del ser intelligent ab la terra que sepulta y ofega á un altre ser intelligent. L' ona del mar es mes móbil é impetuosa pero no tan pertinás. Lo pensament de que 'l cos del salvador abnegat pot, pesant sobre la terra, acelerar la mort del soterrat en vida, fa erispar los nervis; la possibilitat de que 'l picot ó la pala, poden partir lo crani d' un agonitzant en lloch de tornarlo á la llum, paralisa 'ls moviments; lo temor d' arrivar tart fa suhar de angunia; la por d' un homicidi inconscient fa erissar los cabells.

Així y tot lo salvament s' organisá ab gran decisió y gracies al afany de tots 'ls presents. la catàstrofe no revestí las horribles proporcions que tothom li atribuï de bon principi. *No mes quatre obrers pagaren ab la vida lo delice de guanyarse 'l pa ab la suhor del seu rostre y solzament una mitja dozena de infelissons deploran sepultats en un llit, la conseqüencia de no haver nascut regidors ó contractistas públichs.*

¡Quatre llars órfanas de la presencia del sér perdut per sempre mes y sis perspectivas de miseria y de dolor, han sigut las conseqüencias inmediatas de la horrorosa catàstrofe del passat dissapte. ¡Un dissapte justament!

Ja ho deya ab gràfica y breu frasse un de 'ls lessionats, senyalant los cadàvres de 'ls quatre infelissons:
—¡Vosaltres si qu' heu ben cobrat!

**

Lo crit d' horror y commiseració qu' aquesta desgracia aixecá en tot Barcelona, 's traduhi dissapte mateix, en un moviment de protesta, baix lo lema de «Responsabilitat».

¡Responsabilitat!... ¿Y á qui exigirla aquesta responsabilitat?... ¿Als contractistas de la *Cloaca colectora*?... ¿A la excelsa y ben relacionada rahó social «Piera, Corinas y Companyia»?... ¡No me jagà usted reir!

¿Qui s' encara ab aqueixa influent companyia? ?Qui es que 'ls hi busca las pessigollas als omnipotens empredadors perpétuos de 'ls carrers de Barcelona?...

Podria ocurrir que 's trobessin inginyers y arquitectes que dictaminessin ab la ma al cor y la veritat als habis, que la desgracia son deguda á falta de eserúpols de 'ls contractistas, que per estalviar precaucions, enviaren á la mort á uns quants infelissons.

Podria demostrar que gracies á l' avaricia de 'ls constructors, en las mateixas obras hi deixaren la pell fa pochs mesos, alguns infelissons, entre ells un pare de 'ls canalletas, qu' ara junt ab sa mare imploran la caritat pública pe 'ls carrers de Barcelona,..

Podria dirse tal volta com sempre, que la inspecció oficial, anava envenada d' ulls ab venas de bitllets de banch.

Podria afegirse potser que la tacanyeria de certs contractistas perpétuos, que tan exposa las vidas de 'ls obrers, explica certs quantiosos beneficis qu' á la vegada explican certas bonicas primas á regidors y empleats facultatius.

Podria dirse ;qui sab! que la freqüencia en accidents del travall d' algun temps á n' aquesta part, es conseqüencia obligada de certas inexplicables subastas, ahont no s' apreeia la bondat de la obra, ni la seguritat de 'ls travalladors, sino la quantia del tant per cent á reparar...

Tot aixó podria tal volta expressarse si com he dit avants algú s' atrevís á buscar las pessigollas als monopolisadors de certs serveys públichs, que al revés d' aquell botiguer de las tres bes serveixen al poble ab tres emes: *Malo; molesto y... mortal.*

En cambi una inspecció oficial, com la que segurament s' está portant á cap, demostrarà palpablement que totes las midas estaven divinament presas; que lo travall era impecable baix tots los punts de vista y que sols un deseuyt del manxayre fon la causa de la catàstrofe.

Després de lo qual l' Ajuntament de Barce'ona seguirà anunciant subastas ab gat amagat, per us y servey de determinats contractistas y ab regosij de certs regidors.

Lo que no serà obstacle per' que el dia menos pensat tornin á anar plens de desgracias los diaris y treguin del calaix de las grans solemnitats, las frasses de *relum-brón*, sense perjudici també de trencarli l' incenser pe

'ls nassos al primer contractista que dongui un arrós.
Y entretant los obrers, los miserables y escanyats *briegadiers remensas* del feudalisme modern, seguirán jugantse la pell per deu rals diaris, engreixant als que, per no garantir res, ni tan sols los hi garanteixen la vida.

¡Aquí no 's garanteixen mes que las cosinas als regidors!

¡Es aquesta la única garantia que no està suspesa!

BERTRÁN DE L' OS.

"¡Oh, la Mandra!,"

(Premi en lo Certámen literari de Reus 1898)

A mi 'm fán riure,—parlant de feyna,
aquelets que cridan,—donantse tó:
—Tothom travalla—per' poguer viure...
—¿Tothom? (exclamo)—Ca! no pas jo.

No es pas que sigui
gandul de mena;
puig l' está en vaga
me dona pena.

Empró la mandra—sempre 'm domina
y 'l tenir feyna—molt 'm' amohina.

Oh! si la mandra
no 'm dominés,
travallaria
com lo qui més,

**
¡Tant que m' agrada—veure, creguéume,
trevallá als altres—ab ferm afany,
y quan m' hi poso,—que prou me costa,
tant que 'm repugna—sempre, tot l' any!

Es que la mandra
¡no sé qué hi diga!
al tenir feyna
las mans me lliga.

Això 'm fa viure,—com si fos càstich,
d' una manera—que... visch de fàstich.

Oh! si la mandra
no fos aixís,
jornals faria
com tres; com sis.

Prou hi há vegadas—que fins m' hi enfado
quan no 'm puch treure—pas del devant
feynas d' aquellas—tan compromeses,
tenintne ganas,—recantme tant.

Jo no puch veure
eap toca-son,
puig hém de férnoshi
tots en lo mon.

Com à compéndreho...—¡massa! això ray...
Empró la mandra—no 'm deixa may.

Oh! si la mandra
ja s' hagués fos,
feynejaría
com un rabiós.

—Bé! ¿qué predicas,—(podrà ben dirme
un dels que 's pensin—tenir rahó)
si ets, à la trassa—gandul de mena?
—¿Gandul? Protesto!—¡May! ¡Això no!

Això es ofensa,
un grós insult;
que 'l tenir mandra
no es ser gandul.

Podrà ser vici—ganduleria,
com tenir mandra—ser malaltia.

Oh! si la mandra
no tingués nom,
faría feyna
més que tothom.

Quan reflexiono—que Deu va dirnos
de la manera—qu' Ell ho va dí:
—Guanyarás, home,—lo pà, súantlo...
—Ay, Deu! No ho deya—(jo dich) per mí.

Jo bé voldría
súarlo 'l pà;
més ¿qui es que súa,
má sobre má?

Plegat de brassos,—tal com se diu,
jo no més suo—molt... al estiu.

Oh! si la mandra
no 'm té distret,
jo súaria
sempre á raig fet.

Com també 'm xoca—l' antiga màxima
tan sapiguda—per xichs y grans,
que de manera—clara y precisa,
del Travall (elava)—ne vé 'l descans!

¡Ditxós qui puga
dir qu' es vritat!
Jo quan m' hi poso
ja estich cansat.

Lo que à mí 'm consta—es que (ab consiansa)
qui no s' hi mata—si que descansa.

Oh! si la mandra
me cansés gens,
faría cosas
grans, sorprendents.

**
¡Hi ha rés mes noble—que 'l Travall digne?
¡Travallá ab ganas,—hi ha rés més just!...
¡Y que à mí 'm costi—tant l' agafarmhi,
y que no 'm vingui—may gayre á gust!

Es que à la mandra
no la puch torçé,
perque travallo
poch y per forsa.

Y quan feynejo—decidit, prest,
ans d' enlestirme—ja estich ben llest.

Oh! si la mandra
me deixés sol,
per feyna 'm jugo
ab qualsevol.

**
¡Ditxosa mandra!—¿Qué si me 'n costa
d' horas perdudas,—de temps qu' es or?
Com més m' esforso—per no tenirne,
més ella 'm' busca...—¡Si per mí 's mor!

LA TOMASA

GOSAS

— Que vol ser à la rifa Casta?
— Com vulgui, Mossen Bernat!
— Hi voldrà molt? — Mirí, apuntim
lo mateix que l' any passat!

Per mi, encare que m' adorní
l' sexo fort es injust.
Ja ho diu la mare, que 'ls homes
d' avuy han perdut lo gust!

Aquesta ditxosa pau
lo nostre negoci es guerra.
¡Quin dia serà, Deu meu,
que torném à tenir guerra!

— Aunque soy del orden públich
l' inspector m' ha dit cremat,
que hasta el dia que me muera
seré muy desordenat.

GARROTADA DE GEGO

— D' aquet cego de la vista,
senyors, tingan compasíó..
— Tenui, bon home, deu cèntims.
— Deu t' ho pagui, bon minyó.

—(Pegant ara una estrevada
un mal rato li daré)
— Socorro! ¡Favor! ¡Auxí i!
(Pillo, ja t' atraparé).

— Un centímet per' quet cego...
(Bravo, ja 'l sento vení)
Senyors, no puch travallar...
Murri i quar te tinguin aquí!

K. Bernat
— Encare que sigui cego
ja 'ls veig als pillos com tú.
Quan t' hauré romput los ossos
no farás mal á ningú

No sé que ferhi
ni manegar:
may me vé á un' hora
per' travallar.
La molta feyna—no es que ré 'm fassi,
(si trobo un altre—que s' escarrassi).

Oh! si la mandra
no 'm fés tan goig,
me tornaria
pe 'l Travall, boig.

* *

Aquí, vosaltres,—mortals māndrosos,
prenéu exemple—del meu neguit;

travalleu forsa—sense cansarvos
y á mí deixéume—sol y aburrit.

Es l' anatema
que al demunt duch.
Jo... ¡prou faría!
empró no puch.

Que si la mandra—may me fés nosa,
lo de fer feyna—forá una cosa
que hi gosaría
—tinguéuho entés—
mentres fos feyna
de... ¡no fer rés!

PEPET DEL CARRIL.

No es or tot lo que llúhu

Fn Pepito Patorrat era un cessant, qu' havia jurat suicidarse, avants que casarse ab una dona pobra.

Com que no era curt d' ingení, havia posat en pràctica mil farsas pera pescar una pubilla rica.

Pero com que en los felissos temps que corrém, trobar qui deixi enganyarse es tant difícil com fer passar un elefant pe 'l cos d' una agulla, en Pepito Patorrat, havia sortit cent vegadas de casa la pubilla escullida, ab la qua entre camas ó mes ben dit: ab un fart de garrotadas ó ab un tip de puntadas de peu, en los sitis que no es precis senyalar.

S' havia fet passar per marqués, per comte, duch y baró, per fer obrir l' ull als pares de las noyas, pero mes de quatre vegadas quan aquets descubrían la estratagema, li obrían lo cap y li tancavan la porta. Y ell no tenia altre remey que tancar la boca... porque la culpa 'l confonía.

No fa molt temps, trobantse á l' aguayt á la plassa del Pi, mentres los devots sortian de missa de dotze, va veure eixir de la iglesia á una mare accompanyada de dos fillas ricament vestidas que 's presentaren á son esperit observador, com dos princesas anhelants de casori.

En Pepito, portava un ben tallat traje que li deixava un cómich, company seu de dispensa, que 'ls días de festa no 's llevava fins á las dos de la tarde. Estava, fins á cert punt, temptador y elegant.

Al passar per son costat las dos nenas casadoras, va enjegarlos una mirada incendiaria, que fou corresposta satisfactoriament.

En Pepito va dirse:—¡Aixó es conquista feta!—y va seguirles.

Ellas 's deturaren pera comprar un tortell á ca 'l mallorquí del carrer de Petritxol, y ell, donantse ayres de potentat, també va entrarhi, pera encarregar una arroba de pastas que necessitava segons va dir—pera destinar al bateig d' una criatura á qui havia de apadrinar en las fonts baptismals, pero com que 'l mallorquí va manifestarli qu' havia de deixar

paga y senyal, després d' haverse registrat totes las butxacas, digué que s' havia deixat lo porta-monedas á casa, y que ja enviaría á un dels deu criats que á sas ordres tenia.

Las dos noyas casadoras, al sentir lo dels deu criats, prengueren á n' en Pepito per un capitalista, y li dirigiren una mirada d' aquellas qu' en lo llenguatge amorós volen dir: Segueixme y no desconfihs.

En Pepito va sentirse orgullós de la seva tática, y va sortir de la botiga devant de la mama y las dos noyas, no sense haverlas saludat, avants ab una reverencia fins als talóns.

Y un cop al carrer, anantli las dos noyas y la mamá al darrera, va deixar caure 'l mocador de butxaca sobre l' empedrat y va continuar lo seu camí com si tal cosa.

Prompte una de las dos nenas, va dirli ab veu tan dolsa que va ressonarli en lo mes fondo del cor: «Jove, jove, miri que li ha cayut lo mocador.»

—Mil gracias, senyoreta.

Y á rengló seguit en Pepito, va comptar què tota la seva vida havia sigut distret, y qu' una vegada havia perdut una cartera que contenía la seva cedula y dos mil pessetas. Un pobre pare de familia va trobar la cartera y va faltarli temps pera portarla á sa casa. Ell assombrat devant d' aquell acte d' honradeza, va regalar las dos mil pessetas al pobre pera que prengués café y en fes calsetas pe 'ls petits. Un' altre vegada va perdre un anell ab un brillant que havia costat quatre mil pessetas al seu avi, y per tractarse d' un recort de familia, va donarne quatre mil duros de trobas y una pensió vitalicia.

La mama y las dos noyas se l' ascoltavan ab un palm de boca oberta, pensant qu' era precis no deixar escapar á un home tan rich y tan expléndit.

Avants de vuyt días en Pepito Patorrat, ja tenia entrada á casa la familia Rosegons ó siga á casa de la senyora y senyoreta esmentadas y del senyor Ambrós Rosegons, qu' era 'l jefe de la familia.

Lo senyor Ambrós, á part de son títul de cap de casa, era un peix dels que 's portan l' oli, y encare qu' estava tan malament de diners, com en Pepito de roba, va explicar á n' al nostre cessant tals grandes, qu' aquet va quedar plenament convensut de que si podía pescar á una de las noyas, dormiría

sobre matalassos de ploma y menjaría faisans d'aurats cada dia.

En Pepito, com que sols podía disposar del traje del comedian los diumenges hasta las dos de la tarde, á fi d' evitar compromisos, va excusarse de visitar los días laborables á la familia Rosegons, dihent qu' eran tals y tan complicats los seus negocis y ocupacions, que sols li quedavan disponibles los diumenges pera quedar bé ab sas coneixensas.

Com que 'l nostre cessant no va parlar de que encare 'ls diumenges tenia 'l temps limitat fins á la hora esmentada, lo Sr. Rosegons va convidarlo al dinar del dia del Sant de la pubilla, que, precisament, en diumenge s' esqueya.

En Pepito no podía desaynar lo convit.

Va arriuar lo diumenge, y va dirse: Ja sé que 'l comedian quan se llevi y vegi que no compareixó treurá foch pe 'ls caixals y 'm mourá un escàndol quan jo entri á la dispesa; pero li diré que hi anat á cop de punys ab un insolent que m' ha trepitjat, sense dírm'e "dispensi," y que m' han portat al quartel·lo, ahont m' han retingut algunas horas. Així surto del pas.

Creyent qu, així quedava tot arreglat, en Pepito va presentarse á casa 'l Sr. Rosegons, ab la gana qu' es de suposar. Lo dia avants va purgarse.

Los vapors del ví de ral lo porró van donar esperit á n' en Pepito, y terminat lo diná va cridar apart als pares de la pubilla, y en breus paraulas va demanarlos la seva má. Los pares que lí haurían donat no sols una má, sino una resma que 'ls haguès demanat, donaren bonas esperansas al pretendent, quedant en sondejar la voluntat de la noya.

Sortiren després tots plegats á passeig, y 'l comedian que en aquella hora s' dirigia al teatro, rabiós per la jugada d' en Pepito, y ab un vestit enmatllat, al veure passejar tranquilament al nostre home va encaràrseli, dientli mil fàstichs y reclamantli lo traje qu' en tal mal hora havia consentit en deixarli lluhir.

En Pepito va quedar groch y vert, sense saber qué dir ni com excusarse,

Y per mes que quan haguè desaparescut lo cómich, qui tenia tart, porque havia de trevallar en lo primer acte, va manifestar en Pepito que havia enmatllat lo vestit que portava, porque 'l sastre no li havia acabat lo que pensava estrenar aquell dia, lo Sr. Rosegons, qui coneixia als coixos sentats, va despedirlo, dihentli qu' una filla tan ben dotada eom la seva, no havia de casarse ab lo primer *perdis* que s' presentés,

En Pepito va marxar escorregut, y després d' haver plorat la seva desgracia, ajassat en lo seu catre, millor dit, en lo catre de la dispesera, va tenir una idea lluminosa. Pera posarla en práctica era precis tenir los rals que podía costar un anunci de pocas ratllas en «El Noticiero Universal» periódich que, cada nit, llegia 'l Sr. Rosegons. Va corre á empenyar los llensols del catre de la dispesera. N' hi deixaren quatre pessetas,

L' endemá en lo diari esmentat, apareixia lo següent anunci:

«Se desea saber el paradero de D. José Patorrat, para hacerle entrega de la cuantiosa fortuna, que en testamento le deja su tio y padrino, D. José Comellas y Patorrat, fallecido en Lòndres. Mandar la dirección del sobrino á C. V. listas de correos.»

Quan lo Sr. Rosegons va llegir lo transcrit anunci, va tractarse de burro per no haver sapigut endevinar qu' en Pepito havia d' heredar una fortuna, que, segons semblava, importava uns quants milions.

L' endemá va corre á donar mil satisfaccions á n' en Pepito, per haverlo desredit á caixas destrempladas, alegant en son descárrech, que quan se tracta de la felicitat d' una filla, ls pares cometan barbaritats moltas vegadas.

En fí; al cap de quatre setmanas s' unian en indisoluble llas en Pepito Patorrat y la noya gran del Sr. Rosegons.

La dispesera del nuvi volia anar á descubrir als sogres la feta del empenyo dels llensols del seu catre, pero va desistir de ferho, al prometrelli en Pepito que en cambi de lo que ella havia perdut, un cop entrat en la familia Rosegons, li regalaria uns llen-sols... de seda, y un catre de plata ab incrustacions d' or.

¡Pobra dispesera... si no té altre catre per anarsen al llit!

Perque l' endemá de la boda, s' vegé que no era or tot lo que brillava á casa 'l sogre d' en Pepito. Un acreedor intransigent va embargar al Sr. Rosegons tots los mobles y tot lo embargable.

Lo mateix dia 'l cotxero que va facilitar los eotxes per la boda, haventse enterat de que en Pepito que 'ls havia llogat era un *pela-canyas*, va pelarli la esquena á cops de tralla.

Avuy, després d' uns quants dias de dejuni, en Pepito Patorrat y sa esposa, gracias á la influencia del comedian de que s' ha fet menció durant aquesta verídica historia, que es tan prompte de gènit com bondadós, han assegurat la seva subsistencia.

Han sigut contractats en calitat de comparsas en un teatro de vers, ab l' haver diari de cincuenta céntims de pesseta.

A. GUASCH TOMBAS.

GO'TIMS

La Paca, noya molt maca,
de fer gorras molt ne sab;
pro las gorras que la Paca
fá, no cubreixen lo cap;
descubreixen la butxaca.

En Pep Gual y Matasanoa,
jove presúmit de Sans,
vá entrar, pera comprar guants,
á una fàbrica de guanos.

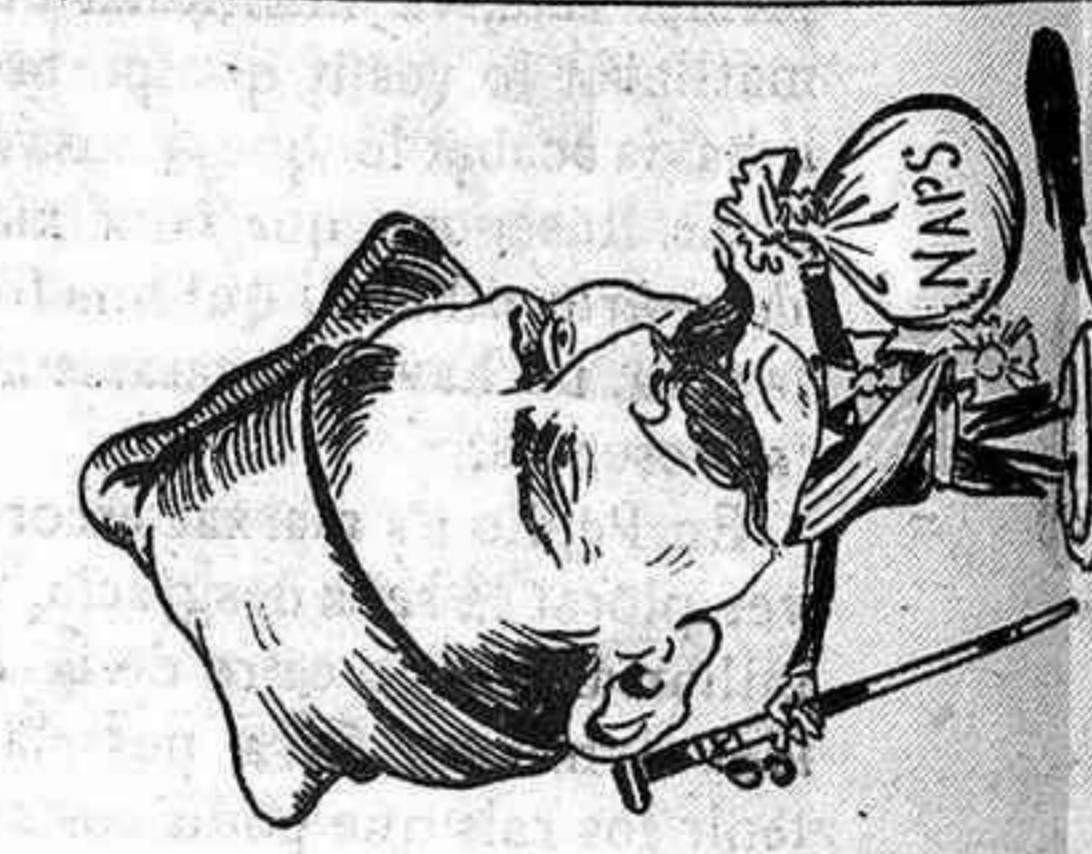
A un viudo li preguntavan;
—¿Cóm tens querida, Cirés?
—Vareig promeire á la dona
que no 'm casaria més.

EMILIO SUNYÈ.

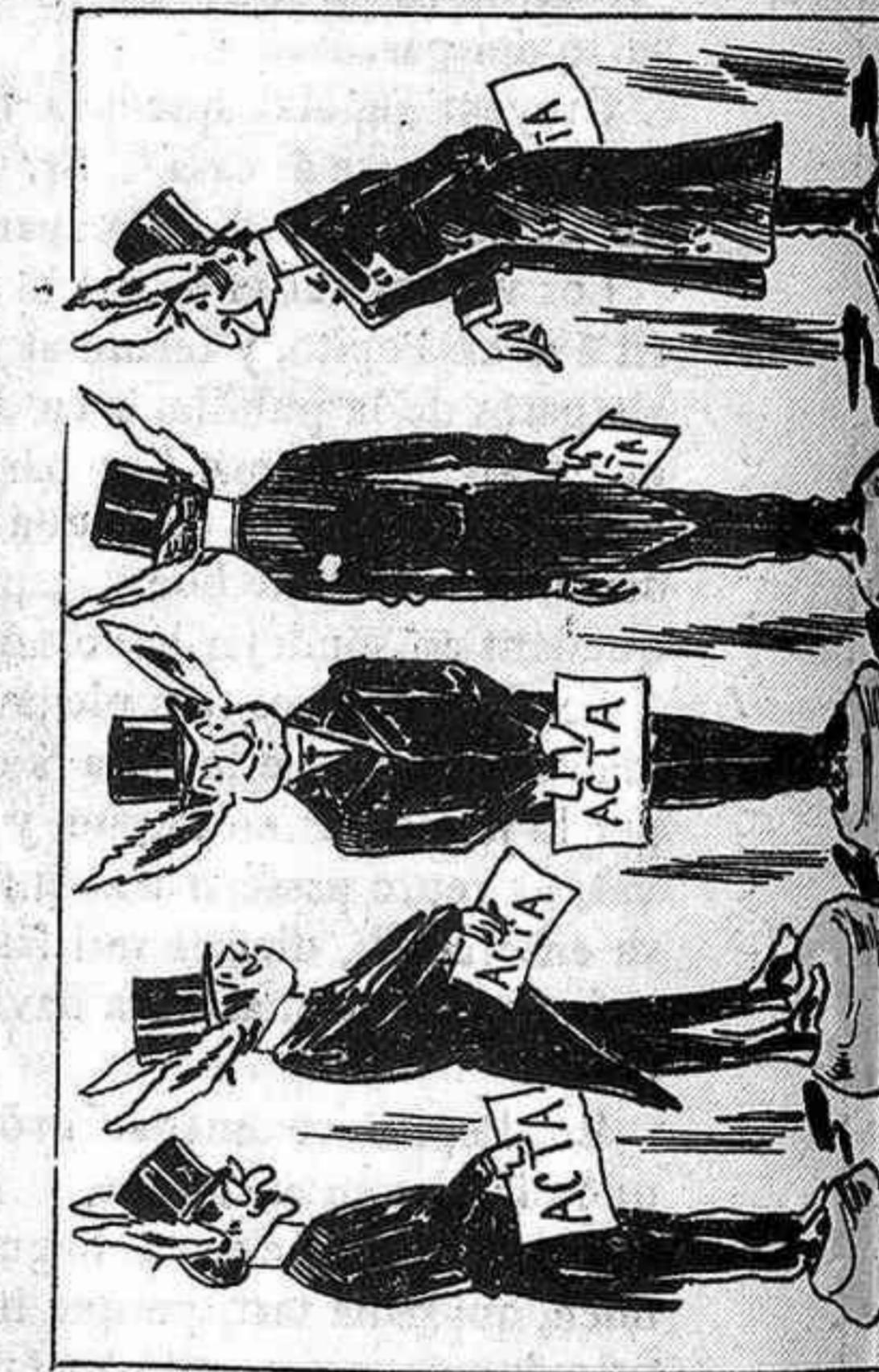
FIGURETAS DE PESSEBRE

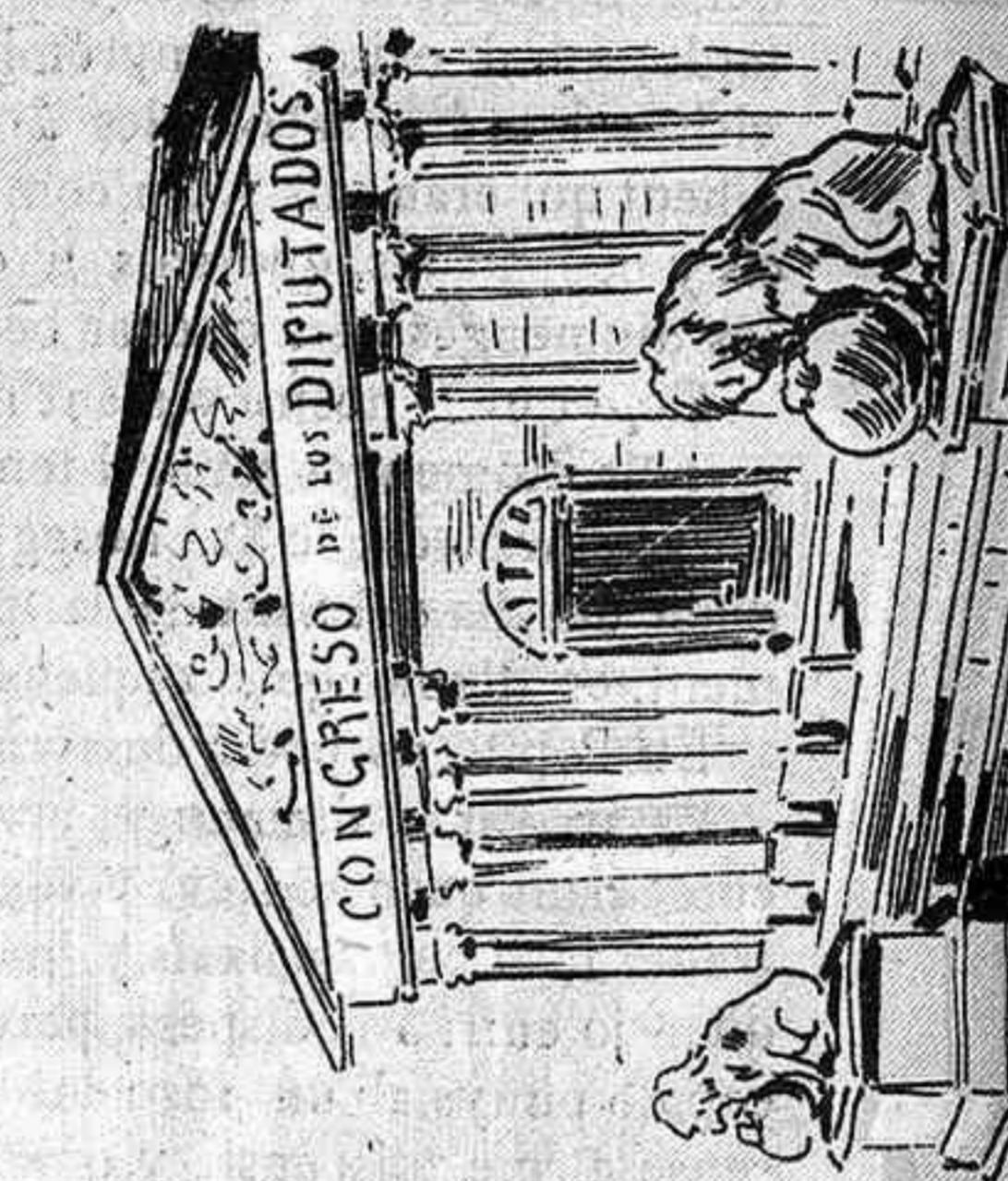
Lo traginer y lo pobre burro.

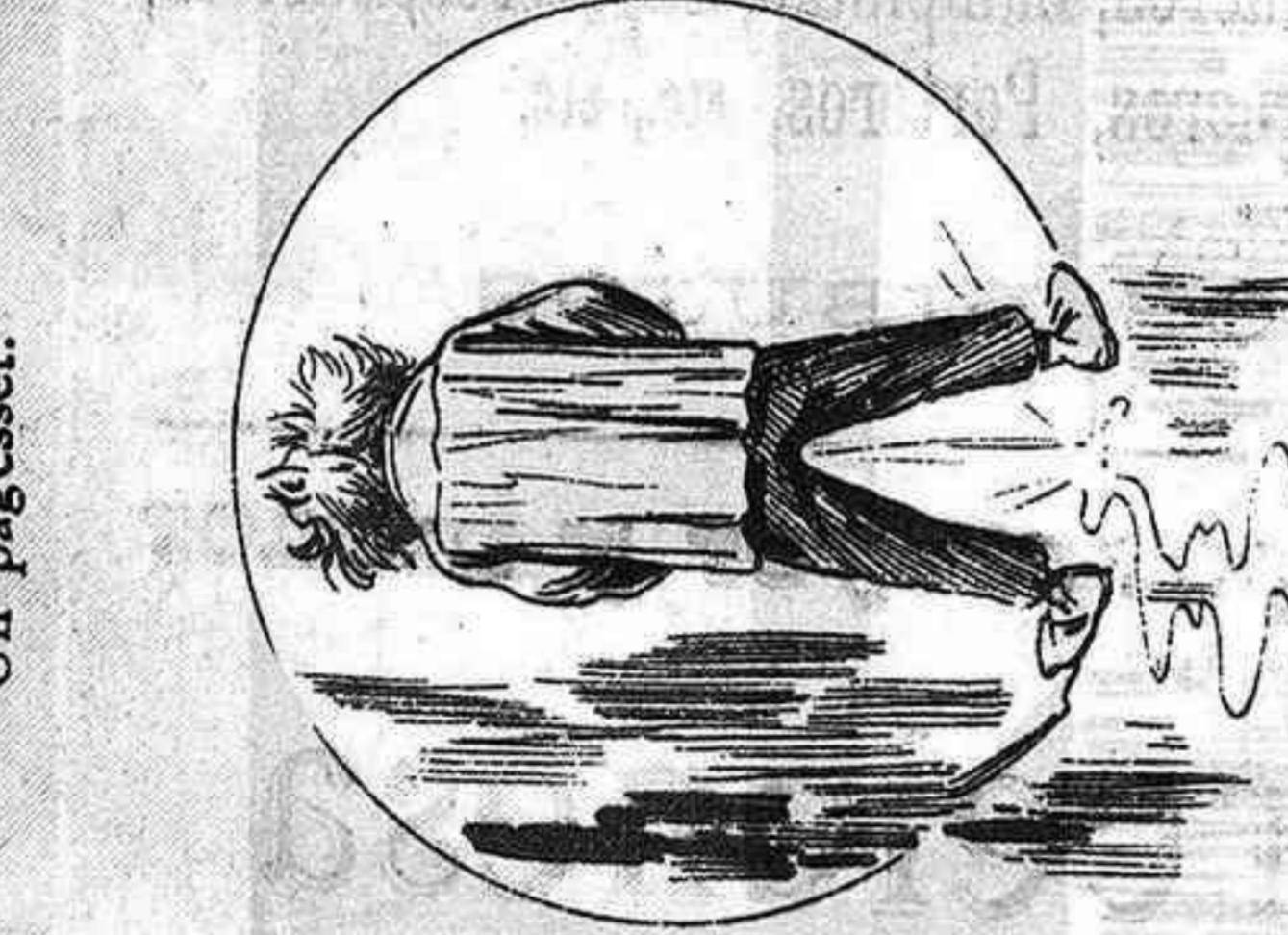
Un pagesset.

Conillers de la majoria.

L'estable del Betlèm madrileny.

Un riu.

L'estrella del Orient, que cada setmana hi frega rajolas.

Del burro Municipal
n'ha fet un manso animal.

Aquet mago va montat
a caball d'un Sindicat

Del consumidor pouch
l' altre rey n' ha fet un ruch.

TALONARIS

PERA

apuntacions del sorteig de Nadal

Magníficamente litografiats é
impresos á dugas tintas,
ab l' alegoria de la Fortuna

Los de 100 fullas, á 80 céntims
„ „ 50 „ á 50 „

VENTAS AL PER MAJOR Y MENOR

LITOGRAFÍA BARCELONESA

*** DE ***

RAMÓN ESTANY

6, Carrer de Sant Ramón, 6 -- BARCELONA

Als senyors Corresponsals de LA TOMASA, llibreters, kioscos y demés
punts de venta se 'ls farà lo desquento acostumat.

INTIMA

Los gelos m' estant matant
tinch ràbia al cor, tinch enveja,
mon cap pensa sols ser mal,
crema la sanch de mas venas.
Voldria teni, aprop meu,
l' home vil y sens conciencia,
que 'm roba del fons del cor
la qu' aymo mes en la terra;
la qu' un jorn me jurá amor,
la qu' avuy tant me desprécia,
la qu' encar' que no m' estimi
tinch per ella passió inmensa.
Lo voldria aquí, al costat;
fer lo seu cor á miquetas,
tréureli 'ls ulls, ferlo cego,
tréureli l' ànima entera
rebejarme ab son cadavre
com se rebeja una fera,
y fins mort pregá al dimoni
qu' ab ell se quedés per sempre.
Aixó fora 'l meu anhel,
m' alegria mes inmensa,
fora lo goig mes sublim
en ma vida de tristesas.
Mes. no ho puch fer ¡Deu piadós!
puig tant t' aymo encar' nineta...
¡que no 't vull doná un disgust!
¡ni vull causarte una pena!...

J. CASTELLET PONT

PARA NAVIDAD — GRAN SURTIDO EN FELICITACIONES

propias para Dependientes de Cafés, Peluquerías, Fondas, así como Corporaciones de Serenos, Vigilantes, y Carteros y toda clase de industrias como Panaderos, Lampistas, Zapateros, Sastres, Carboneros, Basureros, Repartidores, Cocheros, Taberneros, Porteros, etc., etc.

NUEVOS Y VARIADOS DIBUJOS

Precios sin competencia

Ventas al por mayor y menor

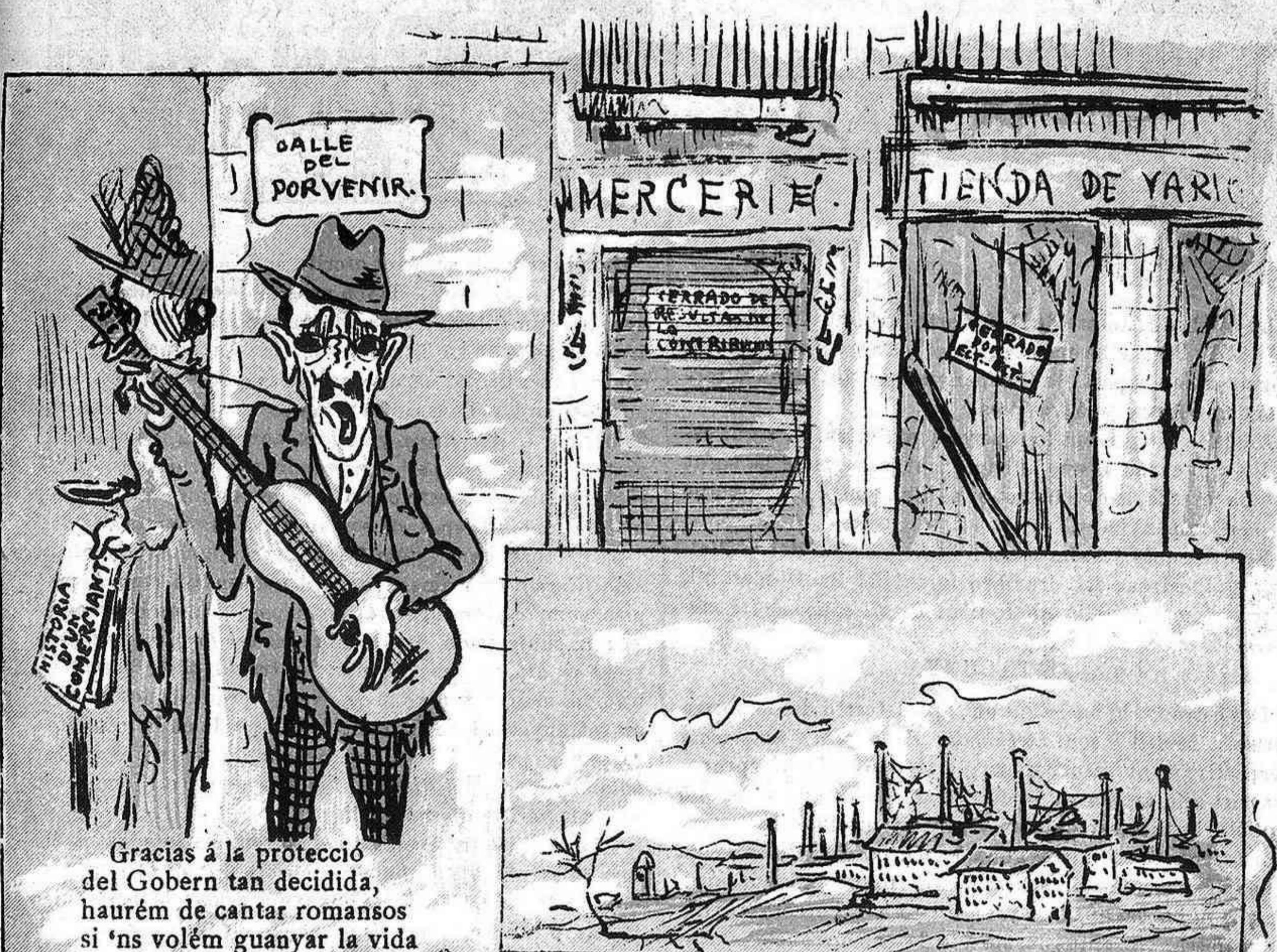
Litografía Barcelonesa

*** DE ***

RAMÓN ESTANY

6-CALLE DE SAN RAMÓN-6--BARCELONA

LA TOMASA
UN PERVINDRE NEGRE

Paradas veurém las fàbricas,
al comers agonitzant
si no llensém prompte 'l puro
pervers que 'ns estén fumant;

QSTF

La célebre Empresa de D. Alberto de Sicilia ha anat al cel (R. Y. P.) y s' ha encarregat del teatro y per lo tant de portar la nau á port, la Companyia que hi actuava formant una Associació artística.

Hasta lo dia present lo repertori executat ha sigut escullit y la execució que hi han donat los artistas ha sigut molt acertada, lo que fá honor al Sr. Bonaplata, director de la Companyia.

Per' dissapte próxim s' anuncia lo benefici del Sr. Salvat, ab l' estreno del drama original del Sr. Dumas, fill, y traduhit al castellá ab lo titul de *El amigo de las mujeres*.

CATALUNYA

Dos estrenos hi ha hagut en aquet teatro desde nostra passada revista y son: *La chiquita de Nájera* y *La chavala* respectivament, resultant ser; la primera sols un aproposit per' una artista en lo dia de son benefici—si es que vol elegir dita sarsueleta—y per lo tant dit está que es molt poqueta cosa; la segona ó siga *La chavala*, sarsuela que la Empresa ha presentat ab tot rumbo en lo decorat, ja que hi ha set quadros y en tots ells decoració nova y exprofessa. No entussiasmá á la la coneurrencia, millor dit encare, se feu pesada per tanta mutació—ben poch justificada—per ser son argument gastat hasta la sacietat y no haverhi en tota la obra apenas motiu de aplauso.

Los autors de *Las bravias* que ho son de *La chavala*, se veu que al buscar argument original en son cacúmen, 'ls hi surt un bon xich desigual.

Ho sentim per la Empresa d' aquest teatro, pues en lo que va de temporada no ha tingut la sort de trobar cap obra que la torni á sos bons temps.

GRAN-VIA

Ja té un altra obra que resultará una mina pera l' amich Güell. Nos referim á *El señor Joaquin* sarsuela que lo públich ha rebut ab extraordinari aplauso tant per sas escenas cómicas y dramáticas, com per sa inspirada música que es molt digne del mtre. Caballero.

Lo Sr. Romea, autor de la lletra, en la obra *El señor Joaquin* se 'ns ha revelat antor de cuerpo entero, puig que ha sapigut trobar un argument sumament simpàtich intercalanti ab acert escenas altament conmovedoras que s' apartan per complet del habitual género chico.

Sens dupte que també se deu una gran part del èxit á la execució inmillorable que hi han donat los principals interpretes de la obra y ho son la Srt. Pastor y lo Sr. Ruiz de Arana, vejentse secundats ab gran acert per sos dignes companys.

UN CÓMIC RETIRAT.

Havém rebut lo següent escrit:

«Amich A. Guasch.—Tinch noticia de que fa dos ó tres setmanas un fulano amich de comprometre y de sorprendre la bona fé de LA TOMASA va enviar á n' questa Redacció un sonet titulat «A una nassaria» qual sonet estava ja publicat en LA TOMASA feya temps y com qu' ara anava firmat per L' Avi Riera y no era aquet qui l' havia enviat, se li participa per' que procuri retirarlo (si es que 'l té per publicar) y estriparlo á fi de que ningú quedí en mal terreno.—Disposi de son amich, J. Asmarats.»

Acostumats com estém á que una colla de aficionats al robo lliure-literariament parlant nos envihi com á propias, composicions agenes, no ha pogut assombrarnos lo que un subjecte de mala sombra, un criatura, com vu'garment se diu, nos hagi remés un travall suscribintlo ab un nom ussurpat; pero lo que verdaderament nos ha causat estranyesa es que la petició formulada en la transcrita carta hagi partit del Sr. Asmarats, y no de nostre volgut collaborador L' Avi Riera, qui al fi y al cap era qui devia posar la veritat en son lloch.

L' escrit del Sr. Asmarats, si no reuneix tots los caràcters de la oficiositat, ha d' encloure un misteri, que tal vegada descubririam si 'ns donavam la pena de llegire entre liueas, misteri que no estranyariam deixés al primer dels esmentats senyors á un nivell que pera nosaltres no voldriam.

Pero com que no es la nostra missió desxifrar enigmas sino insertarlos en la secció especial del nostre periódich pera que 'ls desxifrin los aficionats á fer gimnástica de cervell, suposant que L' Avi Riera tindrà gust en enviarnos la solució á la estranya xarada del Sr. Asmarats, li trasladém la citada carta á fi de que 'ns manifesti lo que hi hagi sobre 'l particular, y formuli, en son cas, la petició del mencionat xaradista, ja que en L' Avi sols havém de reconeixe facultats pera formularla.

¡Apa, donchs, Sr. Avi, tota vegada que no han respectat las sevas canas, usant lo metro, ó la prosa vil (?) si mes li acomoda, parli clar en aquest assumpto, que ja sab que nosaltres nos posém sempre del costat de la rahó y som enemichs de las bromas de mal género.

¡Que no 's digui voto á n' ell,
qu' un criatura, un fastigós,
un nen, un ximp'e, un mocós,
se burla d' un avi vell!

Llegim que 'l yanqui Mr. Poypon, que 's proposa recorre 'l mon á peu, va arriavar dissapte á Lleyda.

¿Yanqui y va peu?

Alguna en porta de cap.

Encare 'ns recordém de Mr. Gandeaux, qui, titulantse artiller francés, també corria aquets mons de Deu, dirigint la pnteria á la bossa dels incauts.

¿Con que Mr. Poypon se proposa....

¡Eres yanqui y no te creo!

Una esposa del Senyor s'ha fugat d' un convent de Toledo.

A pesar dels seus vint anys de matrimoni, no s' havia acostumat als mals tractes, que segons sembla, rebia per part de la sogra ó siga la priora del establiment.

Pera realisar la fuga va deixarse anar desde una altura de 11 metres.

Lo pare espiritual de las monjas, qui va adonarsen, va excomunicarla, pero á pesar de la excomunió, la monja fujitiva va caure á terra sense sufrir lo menor dany.

Un pare com lo referit podria prestar un gran servei a determinats contractistas.

Veuria, per exemple, que 'ls obrers ocupats en obrir una zanja van á ser víctimas d' un esllavisament de terras, enjegaria una excomunió, y las terras suspendrian sas malas intencions y 'ls obrers quedarian intactes.

Senyors Piera, Cortinas y Companyia, vegin si á falta de director facultatiu, pot convenirlos aqueix pare espiritual.

*

L' insigne empressari de Sabadell, Sr. Ribera, qui, segons sembla, va sortir de tino al llegir un sueldo que en un de nostres últims números li dedicavam, gosa d' una gran reputació entre 'ls artistas de teatro.

Pera l' diumenge passat—segons referencias—tenia anunciada pera ser executada en lo teatro Enterpe d' aquella població la ópera *Los Huguenots*, pero tingué de suspéndrela á causa de que 'ls artistas de Barcelona que tenian de desempenyarla, al enterarse de que l' empressari era l' esmentat Sr. Ribera, van enviarli recados, y s' abstingueren de posarse en camí de Sabadell, tement que no fossin pagats ab signos, com acostuma dirse.

Se 'ns ha dit també que tan apreciable empressari, després d' haver sigut ataconat per la artista de que feren menció, ha sigut també acariciat per un' altra persona.

Ja diguerem que aquéstas demostracions de carinyo (?) s' encomenavan, y resulta, per lo tant, que siguem profetas.

Certs empressaris tindrian de portar la cara blindada, de lo contrari no serém nosaltres qui 'ls arrendi la ganancia.

*

S. M. Morris I continua impertérrit en sa taleya de punjar á coll-y-bé de tots los barcelonins.

Imitant als constructors del célebre Pont del Diable, de Martorell, que segons la tradició, fou comensat y acabat en una nit, en una sola nit també va plantar un sens fi de pals en una llarga extensió de la Gran-via.

Se diu que rebé ordre d' arrancar aquells adefessis en lo terme de dos días, pero Mister Morris que fá tan cas dels mandatos de la Alcaldia, com de la pluja quan se troba sota teulat, ha quedat tan fresh com si li digues sin «Llúcia.»

Ell s' ha proposat matar elèctricament á tots los barcelonins, y tossut com á bon anglés, no parará fins haver convertit la ciutat en cementiri.

Senyor Murris, senyor Morris,
vosté tot ho fa aná á norris...
¡Una mica de pietat
pe 'ls vehins de la ciutat!

*

D. Joaquim Alarcon, germá del difunt D. Pere Antón, autor de la coneguda novelia *El niño de la bola*, s' ha presentat al Gobern Civil á Madrid demandant la suspensió de la sarsuela *Curro Vargas*, estrenada en lo Circo de Parisch y de la que s' titulan autors los Srs. Dicenta y Pasó.

Fa pochs mesos al ocuparnos de la mort del celebrat novelista francés Emile Richebourg, manifestarem qu' entre la novelia d' aquest escriptor titulada «Un Calvari» y 'l drama d' en Dicenta «Juan José» se notavan molts punts de contacte.

Ara, se demana la suspensió de las representacions de *Curro Vargas* per estar basada en la novelia «El niño de la bola»....

A veure si al cap de vall 'ns haurá sortit un altre *Suri-panto*.

Si s' proba que realment la esmentada sarsuela ha sigut escrita sobre 'l patró de «El niño de la bola», sols podrán alegar los plagiariis que tractantse d' una *bola*, lo mes naturalt era que rodés, y van dirse: ¡Fora escrupuls... y rueda la bola!

*

Diuhen d' Alger que varios tripulants del creuer nort-americà *Helena*, entraren lo diumenge passat en lo café de Burdeos.

Los espanyols que 's trobaven en lo local, s' aixecaren indignats y 's retiraren.

Com se coneix qu' aquets espanyols prenian lo seu café, pagant lo ral ó lo que costi una tassa de dita beguda en Alger.

Si haguessin sigut comisionats ab un crescut sou, per amor á la patria haurian menjat sino en un mateix plat, begut ab una mateixa tassa ab los tripulants de l' *Helena*.

Pero es casi segur, qu' avants d' acabarse l' café, ja haurian desaparescut las tassas y las culleretas.

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dia 11 d' aquet mes)

Publicarémos los següents travalls: A las tres noyas mes macas del Districte de Gracia; Diálech entre municipal y sereno; A ma ex-xicota; Ja está dit; acudits teatrals de R. P. y trcnea-closcas de A. Snopmas, Quelmi-Samoc, Roca Coll, y Dos torners y C.^a

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre..	1'50 pessetas-
Cuba y Puerto Rico, id.	2 ▶
Extranger, id.	2'50 ▶
Número corrent.	0'10 ▶

Tota reclamació podrá dirigirse á l' Administració y Redacció del periódich

6, SANT RAMON, 6.—BARCELONA

LA TOMASA
LOS QUE 'S BELLUGAN

Aqu 'n tenen un que 's mou
fent tremolar á mes de mil;
però per sort, se belluga
com los ninots... ab un fil.